

## ПЕРСПЕКТИВЕ РАЗВОЈА ЕЛЕКТРОПРИВРЕДЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

### PROSPECTS FOR DEVELOPMENT OF THE ELECTRIC POWER INDUSTRY OF THE REPUBLIC OF SRPSKA

Арсен Тешић

Електропривреда Републике Српске  
Република Српска, Босна и Херцеговина  
atesic@riteugljjevik.com

**Абстракт:** Основни циљ развоја Електропривреде Републике Српске је одржив развој, тј. принцип подмирења садашњих потреба за финалним производима не доводећи у питање исте такве могућности за следеће генерације. Основ Републике Српске, у смислу развоја електропривреде, огледа се у расположивости природних ресурса, дефинисаним законским оквирима и постојећој инфраструктури. Електропривреда Републике Српске је добро повезана са системима сусједних земаља што омогућава стварање пословне сарадње у смислу инвестирања и пласирања производа на инострана тржишта. Развојем енергетског сектора обезбјеђује се технолошки развој, економско јачање предузећа као институције, повећање инвестиционих улагања и повећање конкурентности. Енергетика је једна од инвестиционо најинтезивнијих грана привреде, а електропривреда у оквиру енергетике. Развој електропривреде је подлога укупног развоја земље. Значај електропривреде огледа се и кроз усмјеравање њеног развоја као конкурента на европском тржишту. Електропривреда мора бити тржишно оријентисана и профитабилна, јер само као таква може бити конкурентна на отвореном тржишту, утицајна у региону и препозната као поуздан партнер за домаће и међународне компаније.

**Кључне ријечи:** Електропривреда Републике Српске, одржив развој, расположивост ресурса, инвестициона улагања, конкуренција, инострана тржишта.

**Abstract:** The main goal of the Republic of Serbian Electric Power Industry is sustainable development, ie. the principle of settlement of a present need for final products without prejudice to those same opportunities for the next generation. The base area of the Republic of Serbian, in terms of the development of electric power industry is reflected in the availability of natural resources, defined legal framework and existing infrastructure. The Republic of Serbian Electric Power Industry is well

*connected with the systems of neighboring countries, which allows the creation of business cooperation in terms of investment and placing products on foreign markets. The development of the energy sector ensures technological development, economic strengthening of enterprises as institutions, increase of investment investments and increase of competitiveness. Energy is one of the most investment-intensive branches of the economy, and the electric power industry within the energy sector. The development of the electric power industry is the basis of the overall development of the country. The importance of the electric power industry is also reflected in the direction of its development as a competitor in the European market. Electricity industry needs to be market-oriented and profitable, as only as such can be competitive on the open market, influential in the region and recognized as a reliable partner for domestic and international companies.*

**Key Words:** *Electric Power Industry of the Republic of Srpska, sustainable development, availability of resources, investment investments, competition, foreign markets.*

## УВОД

Електропривреда Републике Српске је стратешко предузеће које обавља послове од општег интереса. Организовано је као друштво капитала. Матично предузеће је 100% у власништву Републике Српске и има 65% учешћа у капиталу зависних предузећа. Пословање Елеткропривреде Републике Српске засновано је на обезбјеђивању довољне количине електричне енергије за сигурно и квалитетно снабдијевање купаца у Републици Српској.

Све анализе кључних економско – технолошких промјена указују на чињеницу да је енергетика, била и остала кључни фактор економских промјена. Сходно овоме, развој електропривреде представља основ савременог живота и економије, али и кључни фактор економских промјена. Упркос чињеници и подацима о континуираном смањењу енергетских потенцијала из године у годину, електропривреда и даље представља основ привредног раста и развоја привреде сваке земље. Оно што је неминовно и што представља важан задатак и обавезу је сагледавање утицаја глобалних промјена на националном нивоу, и одговарајуће организовање и управљање енергетским развојем. Стратегија планирања и развоја електропривреде треба да се заснива на преиспитивању и позиционирању електропривреде на ниво који ће на што ефикаснији начин превазићи ефекте глобалне економске кризе, уз обезбјеђивање стартне позиције за будући динамичнији и квалитетнији развој.

## 1. ПЕРСПЕКТИВЕ РАЗВОЈА ЕРС

Развој електроенергетског сектора један је од основних покретача и стубова развоја cjелокупног привредног система сваке државе. Основни циљ развоја Електропривреде Републике Српске је одржив развој, односно принцип подмирења садашњих потреба за финалним производима не доводећи у питање исте такве могућности за сљедеће генерације. МХ Електропривреда Републике Српске жели да кроз развој енергетског сектора има важну улогу у развоју

Републике Српске. Циљ је да се са квалитетним програмима, а који су усаглашени са еколошким стандардима и атрактивни на тржишту, омогући добит за потрошача, друштво и компанију.

Ова мисија се остварује првенствено кроз сљедеће:

- Производњом и пласирањем електричне енергије по међународним прописима,
- Посједовањем властитих кадрова за руковођење пословима, заједно са одговарајућом инфраструктуром,
- Квалитетним управљањем системом увођењем међународних стандарда,
- Обезбјеђивањем стабилности електроенергетског система и повећањем учешћа на регионалном тржишту електричне енергије,
- Осигурањем добити и за потрошача и за компанију путем пажљиво одабраних инвестиција које су у скаду са еколошким стандардима.

Уприште будућег развоја Електропривреде Републике Српске садржано је у расположивости природних богатстава, као и традицији и искуству Електропривреде Републике Српске. Насупрот наведеним предностима, недостатком се може навести чињеница да је друштво самостално финансијски ограничено у финансијској подршци будућег развоја.

## 2. СЦЕНАРИЈИ РАЗВОЈА ЕНЕРГЕТИКЕ

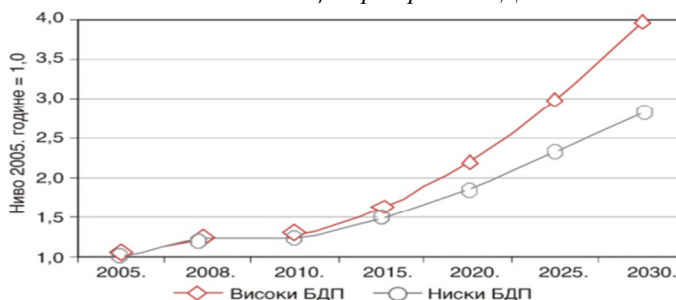
Стратегија развоја енергетике Републике Српске посматра три сценарија развоја:

**С1 – Виши раст БДП-а** – основна карактеристика овог сценарија је брз раст бруто домаћег производа (пожељан сценарио развоја привреде), примјена класичних технологија без активних мјера власти,

**С2 – Виши раст БДП-а са мјерама** – основна карактеристика овог сценарија је брз раст бруто домаћег производа уз примјену мјера енергетске ефикасности и подстицања кориштења обновљивих извора енергије,

**С3 – Нижи раст БДП-а** – основна карактеристика овог сценарија је спори раст бруто домаћег производа и примјена класичних технологија без активних мјера власти.

**Слика 1.** Индекс раста БДП-а Републике Српске у периоду 2005.-2030. године за виши и нижи сценарио раста БДП-а



## ЗАКЉУЧАК

Све анализе кључних економско – технолошких промјена указују на чињеницу да је енергетика, била и остала кључни фактор економских промјена.

Сходно овоме, развој електропривреде представља основ савременог живота и економије, али и кључни фактор економских промјена.

Основни циљ МХ “ЕРС” је да обезбиједи потребне количине електричне енергије за потребе привреде и грађана на простору Републике Српске, водећи рачуна о рационалном коришћењу ресурса и притом омогући максималну добит себи и зависним предузећима поштујући мјере Владе Републике Српске о заштити домаћег потрошача.

Стратешки циљеви МХ ЕРС у предстојећем периоду су:

- Потпуно коришћење капацитета, ефикасно управљање системом и квалитетно снабдијевање електричном енергијом свих потрошача у Републици Српској
- Очување позиције водећег снабдјевача електричне енергије у Републици Српској
- Санација и реконструкција постојећих производних капацитета и дистрибутивних капацитета
- Смањење трошкова пословања
- Смањење дистрибутивних губитака
- Јачање у трговини електричном енергијом
- Подизање ефикасности привређивања на виши ниво, са крајњим циљем остваривање бољих пословних резултата
- Изградња нових енергетских објеката у Републици Српској.

Претходна глобална и економска криза уз регионални социо-политички аспект значајно су успорили динамику развоја БиХ. Уз карактер мале, отворене економије БиХ су нужно потребне паметне инвестиције које ће значајније и циљано покренути економску активност, а гдје сектор енергетике има велику улогу.

Како би се подстакло улагање у енергетски сектор, због висине потребних улагања, дугорочног карактера улагања и ризичности исхода улагања на непредвидива кретања свјетских цијена енергије, Влада Републике Српске ће обезбиједити повољне услове који ће оваква улагања учинити привлачним. Покретање правих инвестиција, тржишних и регулаторних реформи у свим сегментима енергетике, подржаних чврстом и структурираном имплементацијом од свих кључних дионичара, од критичне је важности за РС.

Само на тај начин РС ће омогућити паралелну конвергенцију политикама ЕУ, те позиционирати енергетику као мотор развоја националне економије и других индустријских грана.

## ЛИТЕРАТУРА

- [1] Оквирна енергетска стратегија Републике Српске до 2035. године ;
- [2] Др Арсен Тешић, Моделирање оптималне организације Електропривреде Републике Српске у условима транзиције ;
- [3] Љ. Гламочић, Стратешки развој електроенергетског сектора Републике Српске, 2011. године ;
- [4] Мр Гојко Крунић, Модел развоја предузећа из области електродистрибутивног сектора, Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука, Нови Сад, 2017. године.

### Интернет извори :

- [1] [www.elektroenergetika.info](http://www.elektroenergetika.info)
- [2] [www.elektroprivreda.ba](http://www.elektroprivreda.ba)
- [3] [www.elprenosbih.ba](http://www.elprenosbih.ba)
- [4] [www.eps.rs](http://www.eps.rs)
- [5] [www.ers.ba](http://www.ers.ba)
- [6] [www.wikipedia.org/wiki/Elektroprivreda\\_Republike\\_Srpske](http://www.wikipedia.org/wiki/Elektroprivreda_Republike_Srpske)